

OPETUSMINISTERIÖ
Undervisningsministeriet

KORKEAKOULUJEN YHTEISTYÖLLÄ ALUEIDEN
PARHAAKSI

Korkeakouluneuvos Ari Saarinen 7.10.2009

KORKEAKOULUJEN KOKONAISUUDISTUS

- Yliopistolakiuudistus
- Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen
- Sektoritutkimuksen rakenteiden kehittäminen
- Tutkimusinfrastruktuurien kehittäminen
- Kansallinen innovaatiostrategia ja innovaatiojärjestelmän kansainvälinen arviointi
- Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia
- Yliopistojen pääomittaminen
- Korkeakoulujen ohjauksen ja rahoituksen uudistaminen

KORKEAKOULUJEN VAIKUTTAVUUDEN VAHVISTAMINEN

- ❑ Hallitusohjelman mukaisesti korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä jatketaan korkeakoulujen laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi
 - ✓ Laadukkaan ja kilpailukykyisen toiminnan merkitys korostuu alueiden kilpaillessa yhä globaaleimmilla ja kansainvälisemmällä markkinoilla (Local is global)
 - ✓ Eri puolilla maailmaa ollaan siirtymässä osaamispohjaiseen talouteen, jossa korkeakoulujen tutkimusosaamisen rooli korostuu
 - ✓ Pienen maan osaamisen kehittäminen edellyttää voimavarojen tehokasta käyttöä, yhteistyötä ja verkostoitumista sekä innovaatiojärjestelmän eri sektoreiden selkeää työnjakoa yhteisen vision toteuttamiseksi
 - ✓ Korkeakouluilla keskeinen rooli alueiden kansainvälisten yhteyksien luojana
 - ✓ Tutkimustoiminnan rinnalla korostuu tutkimustulosten hyödyntämiseen ja osaamisen siirtoon liittyvät asiat
 - ✓ Koulutuksessa korostuu osaavan työvoiman riittävyyden turvaaminen alueilla ja osaamisen joustavat kehittämismahdollisuudet

KORKEAKOULUJEN RAKENTEELLINEN KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT 2008

- ❑ Korkeakoulujen toiminnan tehostamisella lisäresursseja opetukseen ja tutkimukseen
- ❑ Laadukkaammilla yksiköillä vahvempaa vaikuttavuutta
- ❑ Tavoitteet realisoituvat yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen strategiatyön yhteydessä

Vahvistetaan

- Huippututkimusta ja strategisia painoaloja
- Korkeakoulujen kansainvälistymistä
- Korkeakoulujen roolia innovaatiojärjestelmässä
- Korkeakoulujen alueellista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta
- Korkeakoulujen rahoituspohjaa
- Korkeakoulujen yhteistyötä, verkostoitumista ja kumppanuuksia

SUUNTAVIIVAT 2008 – TAVOITTEITA JA TOIMENPITEITÄ

- ❑ Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen pohjana duaalimalli sekä alueellisesti ja aloittaisesti vahvemmat korkeakouluprofiilit
- ❑ Yliopiston tavoitekoko on pääosin 3 000, ammattikorkeakoulun pääosin 2 500 ja strategisen liittoutuman pääosin 8 000 kokopäiväopiskelijaa
- ❑ Uusia tutkinnonanto-oikeuksia ei pääosin myönnetä
- ❑ Alueellisesti kattava korkeakoululaitos turvataan maan eri osissa
- ❑ Opetuksen ja tutkimuksen laatua parannetaan sisäisiä koulutus- ja tutkimusrakenteita uudistamalla

- ▶ Onko olennaisempaa korkeakoulujen toiminnan alueella aikaansaamat vaikutukset vai korkeakouluinstituutioiden ylläpito?
 - korkeakoulut, innovaatorakenteet ja sektoritutkimus
- ▶ Löytyykö aikuiskoulutuksen ja TKI-toiminnan kautta uusia joustavia toimintarakenteita aluevaikuttavuuden vahvistamiseen?
 - yliopistokeskukset ja muut koulutuksen alueelliset yhteistyörakenteet

OPETUSMINISTERIÖN VISIO KORKEAKOULU- VERKOSTA 2020

- Korkeakouluja ja yksiköitä nykyistä vähemmän
 - ✓ vahvempi taloudellinen kantokyky
- Yksiköt nykyistä suurempia
 - ✓ kansainväliset yhteistyöedellytykset paranevat
 - ✓ edellytykset poikki- ja monitieteisyyteen vahvistuvat
 - ✓ opiskelijoille lisää valintamahdollisuuksia
- Enintään 15 yliopistoa ja 18 ammattikorkeakoulua
 - ✓ näillä 3-5 yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen strategista liittoutumaa

YLIOPISTOKESKUKSET JA MUUT ALUEELLISET KESKITTÄMÄT

- Yliopistokeskuksia kehitetään aikuiskoulutuksen resurssi- ja koordinaatiokeskuksina
- Alueiden tulee huolehtia itsenäisten korkeakoulujensa toimintaedellytyksistä
- Alueilla tulee vahvistaa ammattikorkeakoulujen t&k-toiminnan edellytyksiä
- Yliopistolaissa maininta yliopistokeskuksissa
- Yliopistokeskusten rahoitus saatettu vakinaiselle pohjalle ja yliopistolain indeksisuojaan piiriin

KORKEAKOULUJEN OHJAUS JA RAHOITUS 2010

- Sopimuskausi rytmitetään hallituskausiin siten, että tavoitteet sovitaan nelivuotiskaudelle
- Rahoitus (ja tavoitteet) vahvistetaan vuosittain
- Sopimusneuvottelut käydään kauden alussa ja tarkistukset tarvittaessa sopimuskauden aikana
- Sopimuksesta tehdään aiempaa strategisempi ja vain keskeisimpiin tunnuslukuihin ja tavoitteisiin rajoittuva (laatu ja vaikuttavuus esillä)
- Korkeakoulujen osalta luovutaan nykyisen kaltaisesta erikseen haettavasta harkinnanvaraisesta hankerahoituksesta
- Valtion rahoitus pääosin laskennallisin perustein määräytyvää
- Toiminnan kehitystä seurataan vuosittain tulosindikaattoreilla ja avainluvulla
- Sopimuskauden aikana korkeakouluille annetaan kirjallinen palaute niinä vuosina, jolloin ei käydä varsinaisia neuvotteluja
- Opetusministeriö varmistaa riittävän yhteistyön korkeakoulujen ja alueiden sekä muiden keskeisten sidosryhmien kanssa

RAKENNERAHASTORAAHOITUKSESTA

- EAKR-rahoitus lääninhallituksista maakunnan liitoille
- Maakuntaliittoja sitova lausuntomenettely korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen avauksista ja korkeakouluverkon muutoksista
- OPM:n lausunto maakunnan liittoja sitova, mikäli se pohjautuu eduskunnan tai valtioneuvoston valtakunnallista korkeakoulupolitiikkaa koskeviin päätöksiin tai säädöksiin
- TEM koordinoi lausuntomenettelyä
- Maakunnan liittojen kanssa yhteinen seminaari 5.11.2009
 - OPM täsmentää lausunnonantomenettelyä
 - rakenteellisen kehittämisen yleisperiaatteet ja keskeiset seminaarit
- Miten yliopistokeskukset järjestävät toimintansa, mikäli EU:n rakennerahastorahoitus vähenee merkittävästi seuraavalla ohjelmakaudella?